

CERKVENI GLASBENIK.

Organ Cecilijinega društva v Ljubljani.

Izhaja po enkrat na mesec in velja za celo leto z muzikalno prilogo vred 2 gold.,
za ude Cecilijinega društva in za cerkve ljubljanske škofije 1 gold. 50 kr.
Vredništvo in opravnništvo sta na mestnem tergu št. 10.

Pesmaričica po številkah za nežno mladino.

(Sestavil Anton Foerster.)

Predgovor.

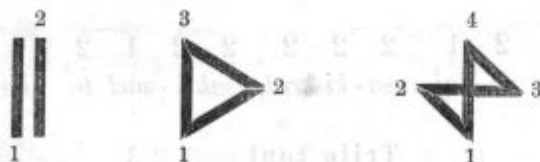
Razmere prostorov med raznimi toni so mladini pri petji bolj jasne po številkah nego po notah; zato imajo številke to prednost pred notami, da zamorejo učenci brez teoretičnih težav koj peti. Akoravno nežna mladina poje navadno po posluhu, t. j. brez not, vendar številke učencem petje zelo polajšujejo, ker se le po posluhu in brez vsake naslombe naučene pesni lahko pozabijo. K temu se mlad pevec igraje pripravlja za petje po notah, ker si uže v prvih začetkih ne vadi samo uho, ampak tudi oko, kar mu je pozneje neobhodno potrebno.

V v o d.

Ton naznanuje pevcu številka, podaljšanje tona pika za številko, stanko ali odmor (pavzo) pa ničla. Po vrednosti enake, če tudi po razmerji (ritmu) različne gruče tonov — takte — ločimo z navpičnimi (taktovskimi) črtami. Takt ima 2, 3 ali 4 dobe, izmed katerih je pri 2 dobah prva, težka doba, najbolj povdarjena (udar), druga pa, lahka doba, je brez povdarka (podvig); pri 3 dobah je samo prva povdarjena, pri 4 dobah razun prve še tretja, pa nekoliko manj:

|| 2 = | 3 = | 4 = ||

Takt se daja z desno roko po teh podobah:

Vsako samostojee znamenje (številka, pika ali ničla) velja za eno dobo; ako jih pride več na eno dobo, stojé pod vodoravno črto skupaj.

Pri vajah z 1, 2 in 3 toni naj začnejo učenci peti v sredi C-durškale, torej z „g“ ali „f“, pozneje pa pri vajah z več toni naj zmirom niže začnejo takó, da pri 8 tonih zamorejo peti že v navadnej leži.

Poleg številke **1, 2, 3, 4, 5, 6, 7** za *c, d, e, f, g, a, h* pišemo še pri večjem obsegu tonov za tone zgornje oktave (obseg 8 tonov) pike nad številke: **1̇, 2̇, 3̇, 4̇** i. t. d., za tone spodnje oktave pa pike pod številke: **7̇, 6̇, 5̇** i. t. d.

Vaje in pesmi.

Pri vsaki vaji naj učenci pojó prvič številke (en, dva, tri, štir', pet, šest, sed'm, os'm), drugič razne samoglasnike (posebno *a*) in slednjič še le podpisane besede.

Eden ton = 1

Št. 1. || 1 1 | 1 0 || **Št. 2.** || 1 1 || 1 1 || 1 1 || 1 0 ||

<i>En en en</i>	<i>Tik tak tik tak tik tak tik.</i>
<i>a a a</i>	<i>Bim bam bim bam bim bam bim.</i>
<i>la la la</i>	{ <i>Hitro, hitro mine čas,</i>
<i>c c c</i>	{ <i>ah, ne bo ga več pri nas.</i>

Št. 3. (Dva zloga na 1 dobo.)

1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 1	1 1 1 0
<i>Tike take</i>	<i>tike take</i>	<i>tike take</i>	<i>tike tak.</i>
<i>Pika poka</i>	<i>pika poka</i>	<i>pika poka</i>	<i>pika pok.</i>
{ <i>Zdrave, srečne</i>	<i>Vas o - hrani</i>	<i>večni Oče</i>	<i>in Gospod!</i>
{ <i>Vseh naj Vas nad - log o - brani,</i>	<i>in naj spremlja</i>	<i>Vas povsod!</i>	
{ <i>To o-trok Vam vošči vdani</i>	<i>danes za ve - se-li god!</i>		

Št. 4. Dva tona = 1 2

1 2	1 0	2 1	2 0	1 1	2 2	1 2	1 0
<i>La la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la.</i>
<i>a e a</i>	<i>e a e</i>	<i>a e e</i>	<i>a e i</i>	<i>o u e a.</i>			
<i>c d c</i>	<i>d c d</i>	<i>c c d</i>	<i>d d c</i>	<i>d c.</i>			

Št. 5.

1 1	1 1	2 1	2 .	2 2	2 2	1 2	1 .
<i>Bog te vi - di</i>	<i>in vse ve,</i>	<i>hra - ni</i>	<i>či - sto</i>	<i>mu sr - ce!</i>			

Št. 6.

1 1	2 1	2 2	2 2	1 2	1 1	1 1
<i>Do - bro de - laj</i>	<i>vs a - ki krat,</i>	<i>vsak i - mel te</i>	<i>bo - de rad.</i>			

Št. 7. Trije toni = 1 2 3

1 2	3 0	3 2	1 0	1 2	3 1	3 2	1 0
<i>La la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la la la</i>	<i>la.</i>
<i>Bim bam bom</i>	<i>bim bam bom</i>	<i>bim bam bim</i>	<i>bim bam bim</i>	<i>bim bam bom.</i>			
<i>c d e</i>	<i>e d c</i>	<i>c d e</i>	<i>c e d</i>	<i>c e d c.</i>			

Št. 8.

|| 1 1 2 2 | 3 1 2 | 2 2 1 3 | 2 2 1 ||
Re - ve - žem po - ma - gaj rad, re - vež tu - di tvoj je brat.

Št. 9. (Nepolni prvi takt — predtakt — se dopolnjuje sè zadnjim v 1 cel takt.)

|| 1 | 1 1 | 1 1 | 2 3 | 2 • | 0 2 | 2 2 | 1 3 | 2 2 | 1 • | 0 ||
Le priden bod', Bo - ga se boj, ve - se - lje sr - čno bo ste - boj.

Štirji toni = 1 2 3 4

Št. 10. (Prostor med 3 in 4 je polton, drugi toni so celi toni.)

|| 1 2 3 | 4 0 0 | 4 3 2 | 1 0 0 || 1 2 3 | 4 1 4 | 3 3 2 | 1 0 0 ||
La la la la la la la la la la la la la la la la.
c d e f f e d c c d e f c f e e d c.

Št. 11.

|| 1 | 1 1 1 | 2 2 2 | 3 4 3 | 2 0 2 | 2 3 4 |
Po - ni - žnost, ne - dolžnost, do - bro - ta sr - ca med vse - mi bo -
 | 3 2 1 | 2 3 2 | 1 0 ||
ga - stvi še naj - več ve - lja.

Št. 12.

|| 1 2 3 3 4 3 | 3 2 0 | 2 3 4 4 3 2 | 4 3 0 |
Le - po li - ce hi - tro zgi - ne, le - pa du - ša pa ne mi - ne,
 | 1 2 3 4 2 3 | 2 1 0 ||
le - pa du - ša pa ne mi - ne.

Št. 13.

Pet tonov = 1 2 3 4 5

|| 1 2 3 4 | 5 • 0 0 | 5 4 3 2 | 1 • 0 0 | 1 3 5 3 | 1 0 5 0 | 1 0 0 0 ||
A e i o u u o i e a la la la la la la la.
c d e f g g f e d c c e g e c g c.

(Pika za številko pod črto podaljša prejšnji ton za polovico vrednosti, brez črte pa, se vé da, za celo vrednost.)

Št. 14. || 1 | 1 • 2 3 4 5 4 | 3 2 0 2 | 2 • 3 4 4 5 4 |
 (Pred šolo.) *O Bog, ki sla - bim rad po - magaš, o - zri se mi - lo - stno na*
 (Po šoli.) *Po - ma - gaj Bog, da vse na - u - ke zve - sto si v sr - cu hra - ni -*
 | 3 • 0 1 | 1 • 2 3 4 5 4 | 3 2 0 2 3 4 | 5 • 4 3 2 | 1 • 0 ||
nas! Nam daj, da pridno se u - čimo, in te - bi slu - ži - mo ves čas!
mo, da ve - dno se po njih ravnamo, in ve - čno sre - čni bo - de - mo!

Št. 15. (Trije toni na eno dobo in dva tona na en zlog.)

<i>forte</i> (močno)	<i>piano</i> (mirno)	<i>mezzo forte</i> (srednje močno)
3 4 5 4 • 3	3 4 5 4 • 3 0	5 4 3 2 2 1 1 1
<i>Ki-ki-ri-ki</i> —,	<i>ki-ki-ri-ki</i> —!	1. <i>Bržo-tro-ci u-sta-ni-te</i> 2. <i>Knjige brž v ro-ke vze-mi-te,</i> 3. <i>Všolo le ho-di-te ra-di,</i>
2 2 3 3 4 5 4 3 3 • 2 0 4 4 3 2 5 0		
<i>se u-mi-te in mar-no, pri-dno se do-kler ste še čvr - sti,</i>	<i>mo - li - te; u - či - te; mla - di;</i>	<i>ta, ki dol-go spi, kdor se mlad u - či, kdor rad po - le - ži,</i>
3 4 2 3 1 0 0	0	0
<i>pač nič vre-den ni. kru - ha dost do - bi. šo - lo za - mu - di.</i>	<i>Ki-ki-ri-ki</i> —,	<i>ki-ki-ri-ki</i> —.
	~~~~~	(Dalje prihodnjič.)

D o p i s i.

— **Z Dunaja.** (Konec.) — Ko sem bil še, pravi dalje g. Schmitt, v Petrogradu, vodja tamošnjega konservatorija in sem napravil nek koncert, skoraj nisem vedel, kako v tem in unem slučajih deržati roke, ker smo imeli ravno prej vsi profesorji o tem razgovorjenje, pa se nismo mogli sporazumeti. Potem je prišel na napake, katere navadno imajo že začetniki. Učenec igra včasih prepočasi, na drugih krajih zopet prehitro, gotovo pa skoraj vsaki zgornje note hitreje kot spodje. Posebno pri ženskih je veliko manj takta, kakor pri dečkih (zato pravi Nemeč ber Zaft in ne bie Zaft). Kazal je praktično na glasoviru, kako je ravno naštetim in veliko drugim napakam v okom priti, kako se dá pri malih skladbah že veliko efekta napraviti z dobro prednašo in s pravo rabo pedala.

Predaval nam je kakih šest ur tako zanimivo, da smo bili kar zamaknjeni v njega. Kadar nam je hotel še pokazati na glasoviru to, kar je ustmeno razložil in se je kakih par minut pomudil, vselej smo ploskali tako izverstnemu predavanju. — Koliko ima pa tudi on preterpeti od nasprotne stranke, se vidi iz tega, da mu je ravno te dneve en list odrekal vso zmožnost za igranje na glasoviru (er ist kein Klavierspieler), dasiravno je v svojih koncertih zelo hvaljen in priljubljen. — Po končanem predavanju zahvalil se je g. Böhm v imenu slušateljev. Vsi smo mu navdušeno priterdili, ter trikrat zaklicali: Živijo! G. Schmitt se zahvali za izkazano mu priznanje ter pravi: „Ne vem, koliko sem koristil s svojim razlaganjem, ker ne poznam natanjko zmožnosti svojih slušateljev (nobenega namreč nisem slišal igrati na glasoviru); le to vem, da so bili vsi gospodje v paznem poslušnanji virtuozi. (Nur daß wir's ich, daß die Herren Virtuosen im Zuhören waren).

Ker smo prvi dan končali še le ob $\frac{3}{4}$ 1., zato smo pričeli popoldan še le o $\frac{1}{2}$ 3. Prof. Böhm nastopi ter predava o praktičnem orgljanju. Najprvo govori o pogostnih napakah pri orgljavcih. Večina teh se zelo boji igrati iz pred- in poiger dobrih skladateljev. Vsaki hoče že sam zlagati in svoje včasih še res nezrele poskušnje kazati. Ali bati se je pri tem posebno enoterosti. Naj boljši igralci posluževali so se tiskanih prediger, si poprej izbrali, katere bi bile najboljše za to in uno pesen, ter tako prinesli zares veliko razlike. Drugi zopet hočejo vedno vriščeče (pleno) igrati, češ, to ljudem najbolj dopade; vsaj vedo, zakaj so darovali toliko drobiža za orglje. Pa to naj bi se le delalo o večih praznikih, pa še tukaj samo v začetku in konci maše, nikoli pa ne petja spremljevati s polnimi orgljami. Zopet drugi preveč radi igrajo fuge, tretji prav dolge kadence. Glavna reč je vedno, petje in ne skazovanje (in včasih še kakšno!) na orgljah.

Nekateri imajo navado, da mašnika spremljajo, ko poje predglasje. To bi sicer ne

bilo napačno, ko bi zares način spremljevanja ne bil napačen. K spremljevanju koral je bistvo potreba znanje starih tonovih načinov in to ni tako lahko.

Prišli smo do modulacije, kako se namreč hitro preide iz enega tonovega načina v drugega. Imeli smo v dvorani tri harmonije in dva glasovira. Tje so se vsedli nekateri in drugi smo jih poslušali in se ve tudi kritikovali.

Nastopila je četrta ura. Vsi smo radovedno pričakovali imenitnega benediktinca g. o. Kienle-a. Še večji je bila naša radovednost, ko malo pred štirimi vstopi več drugih gospodov, posebno dunajskih duhovnikov, redovnikov raznih samostanov, bogoslovcev in drugih posvetnih gospodov.

Točno ob 4. uri res pride komaj 35 — 40 let stari gospod. V svoji veliki ponižnosti se nam predstavi sam kot učenca in pevca v samostanu Emavskem. Pravi učitelj koralnega petja v njih samostanu je bil zaderžan in ni mogel priti podučevati, tedaj pride on kot njegov namestnik. Začne precej govoriti o svojem predmetu, nekoliko o zgodovini ter dokaže, da je koral tako star, kakor katoliška cerkev. Kakor je pa veliko resnic katoliške vere, pravi dalje, nepoznanih in zaničevanih, tako je tudi koralno petje zaničevano, dasiravno je tako lepo in priprosto, tako lahko in v serce segajoče, ko malokatero drugo. Navadno pravijo naši nasprotniki, da je že pisava koralna nekako nerodna, ključi tako postavljeni, da se komaj razločujejo; zdaj stoje na drugi, zdaj na tretji ali četerti čerti. Že zunanja oblika se ne prikupi človeku, kaj pa še le nje izpeljava. To počasno pevajoče govorjenje, brez melodije, brez takta; zares mu pristojna priimek „sivi koral“ (der asfgrauē Chorak).

In to nam hočejo postaviti kot izgled muzikalne dovršenosti, to naj bi bil naš vzor pravega cerkvenega petja? Ali vendar je koral tako čverst, poln življenja, melodiozen in raznovrsten, zdaj ponižno proseč, zdaj žalosten in taroben, pa zopet vesel in veličasten. Pravijo na dalje, da to ljudstvu ne dopade. Na to bi jaz odgovoril, kar vem iz lastne skušnje. Ko smo benediktinci prišli v Emavski samostan, bila je zares naša cerkev pri slovesnih večernicah večidel prazna. Pa čedalje več ljudi je prihajalo in sedaj moram reči, da velikokrat ne morejo vsi ljudje v cerkev in vendar je zelo prostorna. Ljudstvo pri nekaterih slovesnostih poje z nami enoglasno koralno. Se ve, nam pravijo, tukaj so nalašč nastavljeni izvrstni peveci in vabijo s petjem ljudi v cerkev. Ali temu ni tako. Ko se k nam oglasi kak novinec, ter bi rad vstopil v naš red, ne vprašamo ga, je li kaj v glasbi izvežban ali ne; dosti je, če ima poklic za samostansko življenje in sprejet je. Se ve, če ima posluš in ga veseli petje, se začne podučevanje in sedaj je treba vztrajnosti, pridnosti in poterpežljivosti. Kar čez noč ne postane nihče dober pevec in mi tudi čudežev ne delamo.

Potem je začel govoriti o koralnih tonovih načinih in sploh o bistvu koralne konstrukcije (kar je „Cerkv. glasb.“ že večkrat opisaval). Vse to je razlagal kake tri ure. V petek in soboto je dokazoval, kako posebno pripraven je koral za petje pri sv. maši. Vedno sklenjen z liturgijo nam imponira že s svojo starostjo. Dasiravno vedno eno in isto petje slišimo, vendar se ga ne naveličamo, vedno je novo. Mašnik poje koralno, diakon in subdiakon ravno tako, zakaj bi se še ljudstvo ne združilo z njimi v petji, saj to je tudi molitev, zares pobožnih, za božjo čast navdušenih mož. Govoril je nadalje tudi o delih svete maše: Introitus, Kyrie, Gloria, Graduale itd., o psalmih, o osmih tonih in njenih končnicah (finale).

Zelo bi se pa motil, kdor bi mislil, da nam je gosp. bened. suhoparno vse to pravil, ali morebiti le bral, kar je prepisal iz kakih bukev. Ne! ampak vedno nam je s petjem kazal, kako se more vse to izpeljati. Ko je razlagal „antifone“, pel nam jih je od istega dneva, ko je govoril o delih sv. maše, pel nam je „Kyrie“ raznovrstnih koralnih maš, ravno tako psalme in dr., in to vse s tako gibčnim, čistim, prijetno donečim, bolj tihim glasom, da smo kar stermeli v njega. Vedili smo ceniti njegovo petje še le tedaj, ko smo samo začeli se učiti „Introitus“ in „responzorije“ koralno. Dasiravno nam je gospod na tablo pisal, pel dvakrat ali trikrat, vendar nismo mogli pol tistega življenja in tiste dovršenosti spraviti v koral, kakor naš učenik, in vendar so bili večinoma izvrstni peveci in organisti navzoči. Slišal se je le en glas, ako se tako poje koral, mora dopasti, to je zares melodijozno, to je pravo cerkveno.

Točno o 5. uri je gospod jenjal govoriti. Sploh moram reči, da on se je natanko deržal svojega časa, med tem, ko so drugi gosp. učitelji včasih malo dalj časa ostali v dvorani, kar jim ni za zelo vzeti, zakaj stvarine je bilo obilno odmerjene, ali čas bil je kratek.

Od 5. — 6. ure nastopil je zopet gosp. prof. Böh m, ter razlagal o dirigovanji. Kot predmet si je izbral dr. Fr. Witt-ovo mašo „in honorem s. Francisci“ (Preis-Messe). Razdelili smo se na štiri dele. Bilo je kakih 10 tenor I., 16 tenor II., 15 bas I. in 19 bas II. Drugi so raji poslušali. Spremljevanje za orglje igral je g. dr. Müller za glasovir. Peli smo skoraj brez napake, kar se tehnike tiče; ali vendar v nezadovoljnost našega dirigenta g. Böh m-a. Bilo je vse preglasno, dihanje ne na pravem mestu, povdarki napačni, sploh, kar se tiče prednaše, slabo. Po prejetih naukih in opominih peli smo „Kyrie“ še enkrat, in bilo je dosti boljše. Vso mašo naučili smo se v treh urah. Hoteli smo namreč napraviti slovesno mašo v votivni cerkvi. „Introitus“ hoteli smo peti koralno, ravno tako tudi „responzorije“. To nas je vabil g. o. Kienle. Tukaj nam ni šlo tako urno naprej, zakaj potrebovali smo skoraj toliko časa, kakor za Witt-ovo mašo.

V petek ob 10. uri imeli smo potem v novi, lepi in prostorni votivni cerkvi slovesno sv. mašo. Služil jo je med obilno asistenco sam g. o. Kienle. Peli smo prav izverstno, kakor so nam zaterjevali poslušalci; a žalibog, cerkev ni kaj akustično zidana. Peli smo počasi, pa vendar nas je zelo motil odmev. Na orglje, ki imajo 64 spremenov, igral je mojstersko g. dr. Müller.

Drugi dan povabil nas je vse deležnike podučevalnega kursa prijazni župnik votivne cerkve g. Marschall, da nam pokaže in pojasni vse znamenitosti nove cerkve. Z veseljem smo sprejeli to vabilo, ter šli skupno ob 1/2 11. v soboto v votivno cerkev, kjer nas je že čakal g. župnik. Občno pozornost vzbudile so umetne slike na steklo. G. župnik peljal nas je od ene do druge, razložil pri vsaki kaj predstavlja in kedo jo je daroval. Nadalje razkazal nam je nekatere imenitne altarje, ki so iz cedrovega lesa kaj umetno izrezljani. Zadovoljni in veseli smo se vernili okoli poldneva vsak na svoj dom, razun morebiti enega, ki mu je hudobna roka v cerkvi vzela listnico s 32 gold.

V sredo in četrtek razlagal je od 9. — 1/2 11. ure g. dr. Müller o sestavi in vredbi orgelj. Da bi ga tolikanj lažje umeli, povabil nas je v sredo popoldan v francišškansko cerkev, kjer je male nove orglje napravil dunajski orglj. mojster Kaufmann, kateri nam hoče tudi svoje delo na drobno razkazati. Orglje so delane sè sapnico na stožke, imajo zares prijeten in močan glas. Gospod mojster je posebno povzdigoval prednosti sapnice na stožke memo sapnic na vlake. Nisem sicer strokovnjak v tem obziru, vendar bi rekel, da je gospod malo preveč slavil take orglje, ker tukaj bi se dalo veliko govoriti *pro* in *contra*.

V četrtek, petek in soboto od 11. — 12. ure podučeval je g. prof. Maxintsak o igranji na goslih. Kazal je, kako se deček iz malega počasi vspne do mojstra (virtuosa) na goslih. Govoril je tudi o napakah, ki se nahajajo že pri začetnikih. Če kje, gotovo tukaj velja, da le s pridnostjo in s talentom se kaj doseže. Zato je velika nespamet nekaterih starišev, ki bi svojega sinčka na vsaki način radi imeli mojstra na goslih. — Od kraja je treba že paziti, da se deček ne privadi kakih napak, bodisi, da se pri igranji ziblje sim in tje, ali da pri bolj težkih pasažah zamiži, posebno pa, da roka mirno vodi lok. Marsikateri tudi mislijo, za začetnike je vse dobro, tedaj tudi vsake gosli, da le kaj glasú imajo. Ali koliko s tem učencev posluš terpi, le tisti ve, ki dolgo časa podučuje. Gospod profesor ne pusti nobenemu učencu na konservatoriji na slabe gosli igrati. Najmanj 20 gold. veljajo, da so kaj vredne; so izjeme, da se dobre gosli sem in tje dobé ceneje, ali redko. Lok za gosli, na katere gospod profesor navadno igra, velja celih 20 gold.

Dasiravno je g. profesor le tri ure podučeval, vendar je dal veliko koristnih vodil učenikom, da bodo tolikanj spretnejši in z večim vspehom delovali za naprej. Donela mu je burna zahvala, ko je končal svoje predavanja.

Omeniti mi je še g. prof. Böh m-ovega podučevanja o cerkveno-glasbeni literaturi. Marsikateri slušatelj je morda pričakoval, da bo g. Böh m bolj strogo postopal, ter omenil le tiste skladatelje, ki popolnoma vstrežajo cerkvenim določilom. Ali g. Böh m ni mogel

prezirati glavnih korifej avstr. cerkvene glasbe, kakor so: Mozart, Haydn in Beethoven. Vendar je jasno določil one skladbe omenjenih skladateljev, ki imajo še nekaj cerkvenega duha in liturgične korektnosti, ki so gotovo veliko boljše, kakor Schiedermajer-jeve, Diabelli et cons. Nasproti pa je na podlagi glasbene zgodovine jasno dokazal, kakošna je prava cerkvena glasba, namreč ena, ki vstreza cerkvenim določilom in je tudi posredno po nemškem cecilijanskem društvu od cerkve aprobirana, in kateri skladatelji se zares teh pravil derže v svojih skladbah. Imen mi pač ni treba praviti, saj so obče znani in tudi na Kranjskem so na večih korih že vpeljani.

Dvakrat smo tudi imeli razstavo več cerkvenih muzikalij in raznih učnih pripomočkov.

V soboto popoldan bil je konec poduka. Že pred smo se zahvaljevali in poslovili od posameznih učnikov, zdaj se je še g. prof. Böhm poslovil od vseh obiskovalcev. Govoril je prav ginljivo: Gospodje ste prišli prostovoljno iz raznih dežel, niste se vstrašili materialnih stroškov; vam je bilo le za nadaljno izobraženje v cerkveni glasbi. Veselo je bilo za nas učnike, viditi gospode tako vztrajno celi teden po osem in še več ur na dan pri veliki, včasih nesterpljivi vročini tu sedeti, ter tako pazno poslušati predavanja. Ako je kako zerno padlo na rodovitna tla in bode kedaj obrodilo dober sad, smo mi za naš trud popolnoma poplačani. Navduševal nas je še k stanovitnemu in vzajemnemu delovanju, prosil nas podpore s poročili, kako se tu in tam deluje, ter vošil na zadnje vsem: srečno pot!

Potem nam je razdelil obiskovalna spričala (Frequentationszeugniss). — Dva gg. vdeleženca zahvalila sta se v imenu navzočih še posebno g. Böhm-u za njegovo trudapolno delovanje in gromovita trikratna zahvala zadonela je po celi dvorani.

Zdaj vstane še g. Ditko, katehet in učitelj petja v Kremisu, ter nasvetuje, naj bi zbor pooblastil štiri ude, da bi se v imenu vseh obiskovalcev podučevalnega kursa očitno v kakem glasbenem listu zahvalili vodstvu društva sv. Ambrozija. Nasvet je bil *per acclamationem* sprejet. Iz južnih dežel volili smo Slovenca g. Gregorič-a, organista v Radgoni, da se podpiše na zahvalnico, ki se glasi:

Slavno vodstvo „splošnega društva za cerkveno glasbo, sv. Ambrozija, na Dunaji!“

Udeležniki podučevalnega kursa, katerega je vodstvo splošnega društva za cerkveno glasbo sv. Ambrozija pevskim učiteljem, vodijem cerkvenih zborov ter orgljavcem od 1. do 6. avgusta prirédilo, so podpisane enoglasno pooblastili, da društvu sv. Ambrozija popolnem zaslužen in najtoplejšo zahvalo izrekó zató, ker jim je bilo dovoljeno, udeležiti se toliko izverstnih predavanj vseh glasbenih predmetov podučevalnega kursa.

Na Dunaji, dné 6. avgusta 1881.

Anton Ditko,

profesor na c. k. učiteljski v Kremisu.

Fran Slomkowski,
glasbeni vodja v Lvovu.

Josip Karlowsky,
vodja cerkvenega zbora v Velikovi.

Josip Hübner,
učitelj glasbe v Reichenbergu.

V imenu udeležnikov iz južnih dežel:

Ivan Gregorič,

vodja cerkvenega zbora v Radgoni.

M. Arko

— **Iz Maribora.** — Z veseljem nas navdaja vest, da dandanašnja šola primeroma mnogo bolj napreduje v vsaki (? Vr.) stroki ljudske omike, nego je v istem oziru napredovala prejšnja. Toda vendar to veselje nam greni nemila resnica, da se poduk v petji nekako preveč prezira, ter da se mu odločuje vsakako le manj važno mesto. To po mojem menenju vendar ni prav in ne dvomim, da mi bodo v tem oziru priterjevali tudi oni gospodje, ki so strokovnjaki in o tej reči več razumijo, nego jaz.

A ne trdim vendar, da bi bila ta napaka lastna vsem šolam.

Hvala Bogu, še živi med slovenskim učiteljstvom marsikak rojak, ki mu je na oliko petja še vendar nekoliko, če ne mnogo, ležeče. Svest si, da je petje kaj važen predmet v oliko duševnega življenja in v požlahnjenje značaja, nekateri učitelji ne štedijo časa in moči, da svoje otroke izurijo v lepem, mičnem petji.

K enacim šolam prištevati se mora na vsak način tudi šola pri sv. Petru pod Mariborom.

Ne morem tedaj, da bi o delavnosti te šole v pevskem oziru ne izustil nekoliko besed.

V prvi verstki moram omeniti osebe, ki je edina pouzročila in pa tudi neutrujeno deluje, da se mladež, bodi še šolska ali uže iz šole izstopivša primerno izurjeva v petji, sosebno cerkvenih pesnjih, to je namreč tamošnji g. učitelj in organist Stoeger.

Ko bi človek sam ne slišal, bi ne verjel, da zamorejo še tako mladi otroci v tako kratkem času naučiti se tako lepo, gladko in mило popevati.

V to sverho so jim določene posebne ure, in otroci kaj radi zahajajo v šolo, in pomagajo spevati. Da jim pa gosp. Stoeger za plačilo mnogokrat kako veselje naredi, to je čisto naravno in samo na sebi razumljivo.

Enako veselje priredil je dotični gospod tudi 1. septembra t. l., ko je z 32 otroci in nekaterimi družimi gg. in gospdč. naredil slovesni izlet k bližnji farni cerkvi sv. Marjete ob Pesnici. Prišli gostje so tukaj (skupaj 36 pevcev) pod vodstvom g. Stoeger-ja pri 2 mašah peli prav zanimivo in mило, da je bilo veselje slišati. Peli to pa: „Missa in honorem sctr. Angelorum Custodum“, vgl. Schweitzer, Op. 27 in „Missa in honorem sctae. Caeciliae“, vgl. Foerster, Op. 15, v Ljubljani; „Ave Maria“ od Mozarta, in „Poznate dom“ od g. Stoeger-ja samega.

Slava tacim učiteljem; zagotovljamo jih, da njim ostane večer spomin! Slava!

Razne reči.

— Novo šolsko leto 1881/2 „orgljarske šole Cecelijinega društva v Ljubljani“ se začne v sredo, 5. oktobra. Učenci, ki želé to šolo obiskovati, naj se prej oglasijo pri društvenem predsedniku visokočast. gospodu proštu dr. A. Jarc-i in pri šolskem vodiji g. A. Foerster-ji.

— Podučevalni kurs za pevske učitelje in orgljavce, katerega smo bili naznanili v zadnjem listu, je trajal od 12. do 17. septembra. Udeležilo se ga je 16 gospodov, orgljavcev, učiteljev in dva duhovnika. Predsednik Cec. društva prečast. g. prošt dr. A. Jarc je v navzočnosti gg. učiteljev in dveh odbornikov s primernim ogovorom do zbranih kurs odperl, ter jim priporočal, kratek čas podučevanja dobro porabiti ter potem tudi delovati po nazorih Cec. društva, ki nima družega namena, kakor vrediti cerkveno glasbo v smislu sv. cerkve. — Podučevalo se je vsaki dan od 8. — 12. ure dopoldne in od 2. — 5. ure popoldne (dvakrat celó od 1. — 5. ure) v naslednjih predmetih: liturgija, zlasti z ozirom na glasbo in zgodovina cerkvene glasbe (g. J. Gnjezda); harmonija in figuralno petje (g. A. Foerster); koralno petje in orgljanje (č. g. p. Angelik Hribar); navod k podučevanju petja (č. g. p. Hugolin Sattner, ki je pa žalibog pred koncem kursa moral domu odpotovati); sestava orgelj ter navod, kako naj majhne napake pri orgljah orgljavce sam popravi (g. F. Petrič, podmojster pri g. F. Goršič-i). Gospodje učitelji in udeleženci so bili s kursom prav zadovoljni; prvi z izglednim delovanjem in rednim obiskovanjem gg. slušateljev, drugi s predavanjem gg. učiteljev. V petek, 16. septembra zjutraj ob sedmih, peli so vdeleženci v frančiškanski cerkvi prav dobro koralni „requiem“, katerega so se bili med tem časom naučili; zvečer pa je bila skupna zabava pri „Zvezdi“, kjer se je izrekla splošna želja, naj bi se tudi prihodnje leto priredil enak kurs. Gotovo bi se jih ga več vdeležilo nego letos. Upamo pa, da ta letošnji poduk ne bode ostal brez dobrega vspeha.

Listnica vredništva. Oni čč. gg. naročniki, ki so po listnici zahtevali prilogo zadnje (9.) številke „Cerkvenega glasbenika“, naj se potrudijo pogledati „Opazko“ na 46. strani, 8. številke, in reč jim bode jasna.

Popravek. V zadnji list, str. 72. v 11. versto od spodaj se je vrnila neljuba napaka, katero so pa čč. gg. naročniki gotovo že sami popravili, ker je preočividna. Namesto f. f namreč mora stati f. f.

Pridana je listu 10. šteev. priloga.

Odgovorni vrednik lista Janez Gnjezda. — Odgovorni vrednik muzik. priloge Anton Foerster. Zalaga Cecelijino društvo. — Tiska R. Milic.